

Коментарі

Київського Національного університету імені Тараса Шевченка

щодо звіту експертної групи (ЕГ) про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми

20812 Регіональні студії

рівень вищої освіти магістр

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Кафедра міжнародного регіонознавства Навчально-наукового Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка вдячна експертній групі за ґрунтовну роботу, виокремлення сильних сторін програми і наведення побажань щодо її вдосконалення. У той же час, ми надаємо у відповідь коментарі щодо слабких сторін програми, бо вважаємо, що вони допоможуть з'ясувати деякі аспекти, що стосуються її вдосконалення.

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми.</p> <p>Сильними сторонами є унікальність ОП (2 роки навчання, фокусує свою увагу на великій кількості досліджуваних регіонів, глибокій аналітичній складовій та посиленій підготовці з обраних регіональних мов), врахування потреб та інтересів стейкхолдерів. Зміст ОНП, яку пропонує кафедра, спрямований на професійну підготовку на високому рівні та формування ключових компетентностей, що є необхідними для сучасного ринку праці відповідність місії та стратегії ЗВО, чітко сформульовані цілі, що визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності</p> <p>«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», ринку праці. На ОНП налагоджена співпраця з представниками роботодавців, вітчизняною академічною спільнотою як у процесі формування, так і в процесі реалізації ОП, готовність удосконалювати ОП у відповідності до потреб зацікавлених сторін.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення критерію №1.</p> <p>На ОНП на практиці через організаційні особливості навчального процесу не вповні враховані побажання</p>	<p>Щодо рекомендацій ЕГ:</p> <p>1) Зі звіту ЕГ неможливо встановити, які саме побажання стейкхолдерів не враховані. Представники академічної спільноти залучені до формування та періодичного перегляду програми, члени кафедри удосконалюють викладання дисциплін, беручи до уваги щорічні опитування студентів, які стосуються як самої ОНП, так і специфіки роботи викладачів. Рекомендації роботодавців знаходять практичне втілення хоча б тому, що для багатьох випускників кафедра стала роботодавцем. У додачу до цього, беруться до уваги відгуки і коментарі, що надходять із місць практики і від роботодавців, з якими члени комісії ЕГ мали змогу познайомитись під час інспекції в НН ІМВ КНУТШ. Наведене зауваження викликає запитання, адже сильною стороною ОНП у звіті ЕГ названо саме налагоджену співпрацю з представниками роботодавців і академічною спільнотою.</p> <p>2) Що стосується недостатності залучення в ОНП запозичень із аналогічних закордонних програм, досвід яких треба враховувати, то мусимо підкреслити, що у гаранта проф. П.М.Ігнат'єва було недостатньо часу, щоб відповісти на це запитання під час зустрічі з членами ЕГ. Водночас, на кафедрі та на сайті ІМВ наявний документ «Запозичення досвіду аналогічних вітчизняних і іноземних ОП» (10 сторінок тексту), що містить перелік позитивних практик, форм і методів навчання, які були взяті до уваги та використані після ознайомлення з діяльністю п'яти закордонних та декількох вітчизняних університетів. І надалі робоча група продовжує регулярне ознайомлення з досвідом інших закладів вищої освіти для перейняття позитивного досвіду.</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>стейкхолдерів; Недостатньо прикладів досвіду та практик запозичених із закордонних ЗВО.</p> <p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Гармонізувати та систематизувати роботу із стейкхолдерами з урахуванням інтересів здобувачів та конкурентноздатності ОНП; 2) Глибше та системніше врахувати досвід закордонних ЗВО. <p>Рівень відповідності критерію 1.Рівень В.</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.</p> <p>ОНП – має інноваційний характер у тому, що обрано фокусування на підготовку фахівців у галузі «Регіональні студії» у міжнародних відносинах. (2 роки навчання, фокусує свою увагу на великій кількості віддалених регіонів, глибокій аналітичній складовій та посиленій підготовці з обраних регіональних мов), ОНП знайшла нішу серед різноманіття ОП з міжнародних відносин. ОНП є практико орієнтованою, затребуваною з боку роботодавців, забезпечує необхідні програмні результати навчання та формує відповідні компетентності, що позитивно впливає на працевлаштування випускників ОНП. ОП формувалася та реалізується у співпраці зі стейкхолдерами, має діалог та комунікацію з роботодавцями, здобувачами, випускниками, представниками академічної спільноти, в першу чергу вітчизняної.</p>	
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми.</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.</p> <p>До сильних сторін ЕГ відносить: - обсяг освітніх компонентів ОНП у кредитах ЄКТС відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти; - ОНП відповідає предметній галузі спеціальності 291; - широкі можливості вибору баз практичної підготовки здобувачів; - ОК сприяють формуванню та розвитку соціальних навичок; - якісна теоретична підготовка. Позитивна практика: - виправлення помилок з дублюванням та ПРН4 та ПРН8 у новій редакції ОНП 2022</p>	<p>1) Наявні в описі ОНП ЗК, СК і ПРН повністю відповідають СВО спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Дублювання ПРН4 та ПРН8 у документі, наданому ЕГ, відбулося через технічну помилку, що виникла під час подання Відомостей про самооцінювання ОНП до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної освітньо-наукової програми в електронному вигляді. Чинна редакція ОНП «Регіональні студії» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, (розглянута та затверджена на засіданні Вченої ради КНУ імені Тараса Шевченка 30 червня 2021 року згідно з протоколом № 17) була введена в дію наказом Ректора від 18 серпня 2021 року № 603-32 і не містить указаних неточностей. З її текстом можна ознайомитися у теці «Документи для акредитації» на офіційній інтернет-сторінці НН ІМВ КНУТШ за посиланням: https://cloudsiiredu.sharepoint.com/:f/s/osp4/Evm1xKDC0WdEnRoQlvRs1pIBS0mqAbvkaG0py4Eh24Ek9Q?e=Aok9U</p> <p>Дійсно, формулювання РН, визначені СВО, не є дослівними. Однак, <i>Методичні рекомендації щодо</i></p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення критерію №2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дублювання ПРН4 та ПРН8 в документі ОНП 2021 р., змінене формулювання РН, визначені Стандартом ВО 291 спеціальності, повторення суті ПРН11 іншими словами у ПРН 19 іншими ПРН 11, відсутність РН6 та РН15, які визначені Стандартом; 2) відсутня взаємопов'язаність ОК, особливо у передумові їх причинної наслідковості; 3) кваліфікаційний іспит «Регіональні студії» містить питання з туристичного потенціалу (8, 82, 90), які не розглядаються обов'язковими ОК; 4) відсутній документ, що визначає компетентності та результати навчання для надання професійних кваліфікацій, визначених в ОПП; 5) програми іспиту з іноземної мови не має повного охоплення РН11 Стандарту ВО з 291 спеціальності; 6) незбалансований розподіл навантаження лекцій та семінарських чи практичних занять, відсутність моніторингу фактичного навантаження здобувачів даної ОП; 7) недостатній рівень володіння здобувачами інформаційно-комунікаційними технологіями. <p>Рекомендації: - переглянути ПРН ОНП на дублювання суті, дотримуючись порядковості, визначеною у Стандарті 291 спеціальності магістерського рівня з метою уникнення існуючих помилок; - побудувати структурно-логічну схему, керуючись логікою зв'язку вивчення ОК та їх наслідковості, що веде до кінцевої мети; - розробити Положення про Каталог дисциплін вільного вибору; - розробити документи ЗВО, що визначає необхідні фахові компетентності, передумови надання відповідних професійних кваліфікацій, визначених ОП; - розширити програму іспиту з іноземної мови з метою повного охоплення РН11 Стандарту ВО з 291 спеціальності; - переглянути</p>	<p>Коментарі КНУТШ</p> <p>розроблення стандартів вищої освіти передбачають, що «заклад вищої освіти у своїй освітній програмі має право: формулювати описи додаткових до Стандарту спеціальних (фахових, предметних) компетентностей; формулювати узагальнені описи спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, що охоплюють відповідний перелік компетентностей Стандарту; формулювати інший перелік спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, описи яких у сукупності охоплюють всі вимоги Стандарту; деталізувати описи спеціальних (фахових, предметних) компетентностей Стандарту відповідно до спеціалізації». Таким чином, авторська редакція представлених у описі ОНП ПРН, які за своїм змістом охоплюють визначені СВО аспекти, не суперечить чинному СВО, а підкреслює самобутність, індивідуальність і унікальність ОНП «Регіональні студії» серед інших освітніх програм ОР магістр спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».</p> <p>Зміст ПРН11 не дублює зміст ПРН19. Згідно з ПРН 11, випускник ОНП має «вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань». Дане формулювання означає, що магістр міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій повинен володіти як державною, так і іноземними мовами, вивчення яких відбувалося у процесі навчання за ОНП на рівні, достатньому для виконання його професійних обов'язків та підвищення кваліфікації шляхом подальшого теоретичного і практичного навчання за необхідності. ПРН 19, у свою чергу, передбачає, що випускник ОНП повинен «виконувати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики, міжнародного регіонаознавства та міжнародних комунікацій, двосторонніх та багатосторонніх міжнародних проєктів». Дане формулювання означає, що магістр міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, який по завершенню навчання отримав професійну кваліфікацію «Перекладач з іноземної мови», має спеціальні вміння, знання й навички виконання професійного усного та письмового перекладу з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики, міжнародного регіонаознавства та міжнародних комунікацій, двосторонніх і багатосторонніх міжнародних проєктів, а також відповідний документ, що надає право на здійснення подібної діяльності у нормативно-правовому полі.</p> <p>Опис ОНП «Регіональні студії» містить авторську редакцію РН6 та РН15, які визначені СВО. Тексту РН6 – «визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку» відповідає зміст ПРН8 – «визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні та інші ризики у сфері міжнародних відносин, регіонального і глобального розвитку». Тоді як тексту РН15 – «планувати та здійснювати дослідження проблем міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій з використанням сучасних наукових методів, збирати та аналізувати необхідну інформацію, аргументувати висновки, презентувати результати», відповідає зміст ПРН10 – «організувати та проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин та міжнародного регіонаознавства із використанням сучасних наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів; збирати та аналізувати необхідну інформацію, аргументувати висновки, презентувати результати». Наведення у такому вигляді змісту даних РН у межах ПРН не тільки не впливає на якість отриманих у процесі навчання результатів, а й суттєво розширює трактування необхідних фахових знань та умінь, тим самим удосконалюючи наявні вимоги до освітньої кваліфікації, яку отримують здобувачі.</p> <p>2) Структурно-логічна схема є простою і зрозумілою, а також дозволяє здобувачам освіти простежити</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>питання кваліфікаційного іспиту і залишити для перевірки знань здобувачів лише питання з обов'язкових ОК; - посилити навички роботи здобувачів із сучасними ІКТ.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.</p> <p>ЕГ констатує достатній рівень відповідності ОП та освітньої діяльності вимогам підкритеріїв, наявні недоліки мають формальний характер, їх виправлення буде сприяти розвитку програми. Використовуючи голістичний підхід, урахувавши контекст реалізації ОП, ЕГ дійшла висновку про рівень відповідності В за критерієм 2 в цілому.</p>	<p>послідовність вивчення дисциплін. Індивідуальна освітня траєкторія студента визначається на основі його преференцій під час вибору дисциплін спеціалізації та виокремлення дисциплін вільного вибору, базуючись на знаннях, здобутих під час опанування ОК. Відтак, обов'язкові дисципліни у структурно-логічній схемі ОНП пов'язані з дисциплінами вільного вибору, які, у свою чергу, стають основою для дисциплін спеціалізації, навчально-виробничої практики і виконання магістерської роботи. Поряд із цим, ОК «ведуть» ще й до окремого переліку дисциплін, сформованого на основі ОК4 «Регіоназнавство» та ОК7 «Практикум перекладу». Останні є базовими для отримання знань, необхідних під час підготовки здобувачів до кваліфікаційного іспиту освітньо-наукової програми «Регіональні студії» і кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика перекладу» (іноземна мова). Крім того, за схемою можна чітко простежити, що питання, які розглядаються у межах вибіркового блоку, у підсумку висвітлюються й аналізуються під час написання й захисту здобувачами магістерської роботи. Однак, враховуючи рекомендацію членів ЕГ, робоча група здійснить доопрацювання структурно-логічної схеми ОНП із метою полегшення сприйняття взаємозв'язків між різними блоками освітніх компонент ОНП.</p> <p>3) ОК4 «Регіоназнавство», яка викладається магістрам I року навчання протягом двох семестрів, має серед складових вивчення туристичного потенціалу регіонів, адже туризм є однією з провідних індустрій сучасного економічного розвитку держав і регіонів світу. У повній робочій навчальній програмі курсу в кожній темі наявні туристичні компоненти. Кожен студент-міжнародник повинен знати основні архітектурні та природні принади країн різних регіонів, тому завдання з даної тематики включені до переліку питань, що виносяться на кваліфікаційний іспит ОНП «Регіональні студії», однак загальна їх кількість є незначною.</p> <p>4) Загальний порядок присвоєння професійної кваліфікації в університеті регулюється п.8.3 Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ, розробленого відповідно до Закону України "Про вищу освіту", з урахуванням вимог Законів України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", "Про позашкільну освіту", "Про професійно-технічну освіту", "Про професійний розвиток працівників" та інших законів України, Указів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, Статуту Університету, інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, зайнятості та соціально-трудових відносин, а також рекомендацій і стандартів, визначених документами Болонського й Копенгагенського процесів, що визнані Україною. Умови присвоєння конкретних професійних кваліфікацій визначаються в описі відповідної ОП. Відтак рекомендація «розробити документ ЗВО, що визначає необхідні фахові компетентності, передумови надання відповідних професійних кваліфікацій, визначених ОНП» є не виправданою.</p> <p>5) Згідно з СВО спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», зміст РН11 полягає у наступному: «здійснювати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики». Програма кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика перекладу» (іноземна мова) повністю охоплює РН11 СВО спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», адже вона передбачає такі завдання:</p> <p>а) читання вголос оригінального іншомовного тексту з фаху обсягом 2000 друкованих знаків. Під текстом з фаху маєтись на увазі саме текст із фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики. Лексико-граматичний аналіз тексту. Письмовий переклад на</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
	<p>українську мову фрагментів тексту з фаху. Аргументація використаних при перекладі перекладацьких прийомів і трансформацій. Співбесіда за текстом. Висловлення власної думки з приводу окремих положень тексту (20 балів);</p> <p>б) усний переклад з листа тексту за фахом з української мови на іноземну обсягом 1200 друкованих знаків без попередньої підготовки: а) суспільно-політичний текст (20 балів) та б) витяги з текстів міжнародних документів (20 балів);</p> <p>в) усний послідовний абзацно-фразовий переклад аудіо-відеофрагментів суспільно-політичного тексту в запису із засобів масової інформації після одноразового пред'явлення. Час звучання аудіотексту – 3-4 хвилини (20 балів);</p> <p>г) бесіда (до 10 хвилин) з фахової або суспільно-політичної тематики за програмою. Бесіда складається з усного монологічного мовлення студента і відповідей на поставлені запитання членів комісії (20 балів).</p> <p>Усі перераховані завдання виконуються здобувачем під час складання кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика перекладу» (іноземна мова) офлайн. За умови онлайн-формату проведення даного іспиту перелік завдань може змінюватися. Однак, Закон України «Про вищу освіту» та інші нормативно-правові акти, які визначають порядок атестації здобувачів вищої освіти (включаючи Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ від 31 серпня 2018 року), не передбачають можливості складання кваліфікаційних іспитів у форматі онлайн. Відтак, відхилення від встановлених програмою кваліфікаційного іспиту «Теорія та практика перекладу» (іноземна мова) завдань у разі проведення даного іспиту онлайн можна вважати не порушенням норм чинного законодавства чи правил, викладених у Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ, а форс-мажорними обставинами, порядок дій під час настання яких регулюється ситуативно.</p> <p>Робочою групою ОНП «Регіональні студії» спільно з викладачами кафедри іноземних мов, які викладають на програмі, проведено узгодження необхідних змін до робочих навчальних програм ОК «Практикум перекладу (англійська, іспанська, арабська мова)» з метою посилення врахування РН 11 Стандарту ВО з 291-ї спеціальності, зокрема, уточнення поняття «текст з фаху» висловом «<i>текст із фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої та світової політики</i>». Напрацьовані зміни будуть введені у дію з 2022/2023 н.р.</p> <p>б) Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ від 31 серпня 2018 року, Університет є автономним у прийнятті самостійних рішень щодо організації освітнього процесу, визначення форм освітнього процесу та форм і методів навчання (п. 1.8). Відповідно, кількість годин навчальних занять (лекцій і семінарських занять) у дисциплінах планується з урахуванням досягнутої здобувачами освіти здатності навчатися автономно та становить (у відсотках до загального обсягу навчального часу для денної форми навчання) від 25 до 33 – за рівнем магістра (п. 5.2.5). У відповідності з цим здійснюється розподіл навантаження лекцій і семінарських занять, а також моніторинг фактичного навантаження здобувачів ОНП «Регіональні студії».</p> <p>Контроль за встановленням і дотриманням унормованих величин фактичного навантаження здобувачів та його моніторинг в Університеті організовано на багатоступеневій основі. Зокрема, у рамках НН ІМВ КНУТШ за реалізацію даного моніторингу відповідає Навчально-методичний відділ, а на рівні КНУТШ – Навчально-методичний центр організації освітнього процесу. Моніторинг фактичного навантаження проводиться індивідуально викладачами з урахуванням думки студентів, яка</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
	<p>висловлюється у рамках усних опитувань та загального електронного опитування.</p> <p>7) Кафедра не готує фахівців у ІТ - галузі, але студенти під час навчання у бакалавраті оволодівають основними навичками ІКТ, необхідними для належного пошуку і обробки інформації фахового спрямування. Наголошуємо, що серед ЗВО та випускників ОНП є особи, що займаються професійним веб-дизайном (О.Кладкова), створюють сайти або оприлюднюють свої наукові здобутки у соціальних мережах (І.Запорізька), працюють у службах підтримки великих ІТ-компаній завдяки знанню іноземної мови та умінню вести переговори з клієнтами (А.Карлаш, І.Романів). Повторення відповідного курсу з інформаційно-комунікаційних технологій у магістратурі є, на наш погляд, недоцільним дублюванням. Крім того, незрозумілим залишається питання, у який спосіб членам ЕГ за нетривалий час спілкування з кількома здобувачами вищої освіти вдалось встановити недостатній рівень володіння ІКТ усіма магістрами, бо для цього треба було провести тест на комп'ютерну грамотність на двох наявних у нас потоках (1-го і 2-го курсу).</p> <p>Серед рекомендацій членів ЕГ, наданими вище відповідями не була охоплена рекомендація щодо розроблення «Розробити Положення про Каталог дисциплін вільного вибору». З цього приводу повідомимо наступне. Вивчення досвіду запровадження відповідних Каталогів в університетах-партнерах свідчить що формування такого Каталогу звужить можливості наших здобувачів щодо формування індивідуальних освітніх траєкторій порівняно із наявними можливостями (див процедуру 3.7 Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf), коли студент може обирати дисципліни з понад 700 одночасно функціонуючих програм Університету. Відтак розробку положення про каталог дисциплін вільного вибору не вважаємо за доцільну.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання.</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.</p> <p>Правила прийому є зрозумілими, чіткими, не містять дискримінаційних положень та враховують особливості ОНП. Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час мобільності, визначена належним чином, а труднощів з цим, як з'ясувала ЕГ, не виникало.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>- рекомендуємо деталізувати процедуру перезарахування</p>	<p>1) Університет дякує за рекомендацію, але водночас нагадує що право на пере зарахування результатів навчання здобутих у неформальній та/або інформадьній освіті ЗВО України здобули у 2022 році, після оприлюднення (відбулося 22 березня 2022 року) наказу МОН України №130 від 08.02.2022 р. (зареєстрований у Міністерстві Юстиції України 16 березня 2022 року) про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Оскільки цей наказ вступає в силу через шість місяців після публікації, ЗВО України мають право запроваджувати власні процедури з цього приводу з нового 2022/2023 навчального року (до того часу Університет безумовно введе в дію відповідні власні нормативні документи).</p> <p>2) На одному з засідань кафедри міжнародного регіонознавства НН ІМВ КНУТШ проведено обговорення питання щодо причин того, чому значно більше студентів користуються правом на академічну мобільність у бакалавраті порівняно з магістратурою (Протокол 10 від 26.04.2022 р.). Існує декілька пояснень. Перше – частина студентів у магістратурі вже працює. Друга – здобувачам освіти потрібно мати додатковий час для написання магістерської роботи, що має значний обсяг і велику кількість посилань. Тобто, більший відсоток учасників академічної мобільності у бакалавраті є <i>цілком об'єктивним явищем</i>. Але якщо взяти у пропорційному відношенні показники кафедри у магістратурі, то вони є доволі вагомими, а її магістри неодноразово навчалися за різними програмами у країнах</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>результатів навчання, отриманих через неформальну освіту, у наявних документах КНУТШ або шляхом прийняття окремого положення та впровадити в практику.</p> <p>- наростити темпи академічної мобільності здобувачів ОНП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.</p> <p>Беручи до уваги рівень узгодженості ОНП «Регіональні студії» за підкритеріями, наведені аргументи та їх докази, ЕГ дійшла висновку про загальну відповідність програми за даним критерієм рівню В.</p>	<p>Європи та Азії. Зрештою, організація академічної мобільності – це завдання студентів і відповідних відділів КНУТШ і НН ІМВ КНУТШ, а не кафедри, яка тільки сприяє ЗВО у його реалізації на організаційному рівні та надає консультації. Тим більше, що у запропонованому членам ЕГ документі «Графік здійснення академічної мобільності студентами кафедри міжнародного регіонознавства у 2016-2021 рр.» наведена інформація про те, що у зазначений період 22 здобувачі освіти (бакалаврів і магістрів) навчалися за кордоном.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.</p> <p>Сильними сторонами та позитивними практиками є використання традиційних та інноваційних методів викладання та навчання. Передбачено залучення практиків та експертів (в основному послів та представників міжнародних організацій) для проведення лекцій, майстер-класів, тренінгів та опрацювання практичних кейсів. Студентоцентрикований підхід та забезпечення академічної свободи для викладачів та здобувачів. Можливості для поєднання навчання та дослідження, практикоорієнтований характер навчання та дослідження.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1) у процесах інтернаціоналізації недостатньо уваги звертається на кореляцію спрямування ОНП спеціальності «Регіональні студії» та програм, де стажуються або проходять навчання здобувачі;</p>	<p>1) Подібними питаннями займаються відділи академічної мобільності НН ІМВ КНУТШ і КНУТШ, а магістри обирають, виходячи зі своїх наукових інтересів, ті чи інші програми стажування. У свою чергу, викладачі кафедри у рамках щотижневих індивідуальних консультацій надають студентам поради, які з наявних програм мобільності допоможуть їм суттєво доповнити і поглибити набуті у рамках ОНП «Регіональні студії» знання, а також безпосередньо сприяють стажуванням, забезпечуючи ЗВО рекомендаційними листами, написаними іноземними мовами, а згодом, після завершення навчання за кордоном, допомагаючи їм адаптуватись до умов навчання на українській програмі. Широкий вибір, що пропонується у вигляді 23 баз практики, дозволяє достатньою мірою враховувати як фокус ОНП «Регіональні студії», так і індивідуальні інтереси студентів, тоді як викладачі відкриті для консультацій зі ЗВО щодо критеріїв вибору місця практики.</p> <p>2) Твердження що «блочна технологія вибору дисциплін не вповні враховує інтереси здобувачів, ускладнює формування індивідуальної навчальної траєкторії» в жодному разі не є істиною в останній інстанції – навпаки, найчастіше (якщо фінансування науки в ЗВО не перевищує фінансування освіти хоча б в два рази) тільки блочна технологія вибору дозволяє суттєво (на порядки порівняно з каталогом курсів) наростити пропозиції здобувачам для вибору дисциплін. Додамо що вибірковий компонент освітньої програми «Регіональні студії» пропонує дисципліни за вибором студентів (30 кредитів ЄКТС), що охоплюють окремі регіони (Європу і Північну Америку, Азію та Африку, Балтійсько-Чорноморський простір) та процеси, які відбуваються внаслідок глобалізації світу. Вважаємо, що студенти мають можливість повною мірою реалізувати свої наукові інтереси завдяки блочному підходу, адже вибіркові блоки складається з 32 дисциплін, серед яких вони можуть обирати найбільш цікаві їм курси у фаховому відношенні. Тим більше, що навіть сама назва ОНП «Регіональні студії» передбачає <i>блочний поділ</i> на регіони. Інтереси стейкхолдерів у даній програмі враховані. Студенти мають також можливість обрати дисципліни за межами освітньої програми (таке право передбачено процедурою 3.7 Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf). Такий вибір є справою їх власних уподобань.</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>2) блочна технологія вибору дисциплін не вповні враховує інтереси здобувачів, ускладнює формування індивідуальної навчальної траєкторії.</p> <p>Рекомендації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - врахувати фокус ОНП «Регіональні студії» при підборі програм стажування та навчання здобувачів; - розробити систему обрання вибіркового дисциплін з урахуванням ширших можливостей для здобувачів та врахування пропозицій всіх стейкхолдерів. <p>Рівень відповідності Критерію 4.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.</p> <p>У цілому, ОНП загалом відповідає критерію 4, оскільки в рамках її реалізації здійснюється поєднання навчання та викладання, методи якого забезпечують досягнення програмних результатів навчання. Використання традиційних та інноваційних методів викладання та навчання. Передбачено залучення практиків та експертів (в основному послів та представників міжнародних організацій) для проведення лекцій, майстер-класів, тренінгів та опрацювання практичних кейсів. Стейкхолдери відзначили, що підходи, які використовують викладачі в освітньому процесі, сприяють поширенню академічної свободи та наукової діяльності. Навчання побудовано на принципах студентоцентризму та академічної свободи, забезпечуються можливості інтернаціоналізації та залучення студентів до здійснення досліджень; інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання є зрозумілими та доступними.</p>	<p>Виходячи із неприпустимості звуження прав студентів, ми не можемо погодитись із рекомендацією змінити нашу систему обрання вибіркового дисциплін (наразі студенти можуть зробити вибір із усього переліку дисциплін Університету, при цьому без нагляду працівників кафедр і деканатів). Виконання рекомендації ЕГ жодним чином не спростить і не поліпшить «формування індивідуальної навчальної траєкторії». Натомість ця рекомендація зменшить можливості здобувачів щодо формування цілісного комплексу додаткових компетентностей.</p>
<p>Критерій 5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.</p>	<p>Оскільки загальноуніверситетська система перевірки на антиплагіат «Unicheck» фінансується з обмеженого бюджету КНУ, який є частиною державного бюджету, ми не можемо планувати витрати на дії не передбачені чинним законодавством – а перевірка на плагіат перевіряти усіх без винятку контрольні, курсові та самостійні роботи студентів не передбачена жодним нормативним документом. Тому можливості «Unicheck» задіяні тільки для оцінки оригінальності кваліфікаційних робіт. У свою чергу, викладачі кафедри міжнародного регіонознавства мають достатню кваліфікацію, щоб встановити, чи є поточна робота студента його власною, чи вона представлена запозиченнями. Відповідна перевірка здійснюється ними за допомогою пошукової системи «Google». Для цього</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Сильними сторонами ОП є: стала культура академічної доброчесності, яка реалізується не лише на принципах контролю, а на основі принципу індивідуальної відповідальності. Здобувачі приєднуються до Етичного Кодексу університетської спільноти КНУ ім. Т. Шевченка та Етичного кодексу ІМВ КНУ ім. Т. Шевченка, яким регламентовано правила етичної поведінки здобувачів та НПП. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чіткими і зрозумілими. Форми атестації здобувачів відповідають вимогам Стандарту вищої освіти. Здобувачі мають доступ до перевірки їх кваліфікаційних робіт на академічний плагіат за допомогою системи перевірки ТОВ «Антиплагіат».</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>- поточні роботи здобувачів не проходять перевірку на академічну доброчесність за допомогою загальноуніверситетської системи перевірки на антиплагіат «Unicheck».</p> <p>Рекомендації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Використати можливості програми «Unicheck» для перевірки поточних студентських робіт. - За можливості – інтеграція даного софту до електронної системи навчання. <p>Рівень відповідності Критерію 5.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.</p> <p>ОНП відповідає оцінці «В». Форми підсумкових та контрольних заходів дозволяють об'єктивно оцінити результати навчання здобувачів та є зрозумілими для них. Принципи академічної доброчесності є прозорими і формують сталу культуру академічної доброчесності. Виявлені недоліки не є суттєвими.</p>	<p>достатньо подивитись на стиль викладу матеріалу, обсяг роботи, кількість дат і їхній характер (наведені не тільки роки, але місяці та дні), аналітичну складову і висновки. Тому такий аналіз може виявитись навіть більш ефективним, ніж той, що здійснюється програмою. Зважаючи на викладене не вважаємо за можливе виконати надану рекомендацію.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	<p>Не можемо погодитись із висновком членів ЕГ, бо вся інформація наявна у відкритому доступі.</p> <p>Щодо рекомендацій:</p>

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.</p> <p>Аналіз діяльності НПП, які забезпечують дану ОНП, свідчить про їх високий професійний рівень як лекторів та науковців. Проаналізовані документи та проведені зустрічі підтверджують професійні здобутки викладачів. НПП регулярно підвищують свій професійний потенціал, що видно з аналізу дипломів та сертифікатів. За досягнення в науці (публікації) викладачі мають змогу отримати премію. НПП проводять активну наукову роботу, підвищують свою кваліфікацію, беруть участь у стажуваннях та системно публікуються у виданнях, які входять до НБ «Scopus» та «WoS». Можливість проходження стажування та підвищення кваліфікації на базі університету є організаційною перевагою закладу.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>Серед недоліків ЕГ зауважує:</p> <p>відсутність у відкритому доступі актуальної інформації щодо наукових публікацій НПП, актуальних стажувань тощо.</p> <p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) звернути увагу на технічні аспекти оформлення документації; 2) системно висвітлювати інформацію щодо досягнень НПП та здобувачів даної ОНП на сайті, у соціальних мережах; 3) враховуючи активну взаємодію із роботодавцями та експертами-практиками, можна упорядкувати цю взаємодію шляхом створення Ради роботодавців. <p>Рівень відповідності Критерію 6.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.</p> <p>Критерій 6 має відповідність рівню В. У ЗВО наявна і працює система підвищення кваліфікації НПП. ЗВО підтримує розвиток викладацької майстерності НПП через систему заохочень.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Працівники кафедри будуть приділяти посилену увагу технічним аспектам оформлення документів. 2) Варто зазначити, що на кафедральній сторінці наведено біографії викладачів із основними науковими досягненнями. Ця інформація є у теці кафедри «Викладачі» на сайті НН ІМВ КНУТШ. Друге – у цій самій директорії доступна інша тека «Наукова та міжнародна діяльність», в якій наявні усі монографії, підручники і посібники працівників кафедри, а також дані про кафедральні міжнародні зв'язки. Крім того, на сайті НН ІМВ КНУТШ, де оприлюднена ОНП «Регіональні студії», є тека «Здобутки викладачів ОНП», в якій зберігаються щонайменше 18 файлів, що вміщують як сертифікати викладачів, так і дані про їхні конференції та стажування, а також переліки найбільш важливих публікацій. Нарешті, практично у всіх робочих навчальних програмах <i>у рекомендованій літературі</i> присутні пов'язані з їх тематикою статті викладачів. Також кафедра має окрему сторінку в соціальній мережі «Фейсбук», де висвітлюється її поточна діяльність, успіхи студентів і викладачів. 3) Нормативними документами Університету передбачене (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1466) існування Ради роботодавців на рівні Університету (створена у 2021 році) і експертних рад роботодавців на рівні факультетів/інститутів (і за потреби – програм). Наше положення чітко розмежовує повноваження цих дорадчих органів. Кафедрою міжнародного регіонознавства ІМВ КНУТШ було схвалено рішення про створення експертної ради роботодавців (Протокол № 10 від 26.04.2022 р.). Всі запрошені до неї фахівці вже дали згоду щодо роботи у такому форматі. Ознайомче засідання експертної ради буде проведено у першій декаді червня 2022 р. Окрім того, для підтримки і контролю подальшого розвитку ОНП «Регіональні студії» було створено Комітет ОНП, до складу якого, зокрема, входять представники роботодавців та інших стейкхолдерів. Засідання комітету проводяться щоквартально. Останнє засідання відбулося 20.04.2022 р.

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.</p> <p>ОНП «Регіональні студії» забезпечена матеріально-технічними ресурсами для реалізації її цілей та ПРН. Зручна інфраструктура з компактно розташованими будівлями. Корпус ННІМВ, в якому відбувається навчання, забезпечений необхідною матеріально-технічною базою. Зроблені суттєві кроки для пристосування інфраструктури для потреб осіб з інвалідністю. У будівлі Гуртожитку №20 зроблено сучасний ремонт, а умови проживання здобувачів є хорошими. В КНУТШ затверджена Концепція розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей». У фондах бібліотеки ННІМВ є спеціальна література для здобувачів цієї ОНП. Наявний доступ до Scopus, Web of Science та ін. баз даних. Студенти мають можливість користуватися Науковою бібліотекою ім. М. Максимовича, книжковий фонд якої налічує 3,5 млн примірників та щорічно оновлюється 35-40 тис. одиницями нової літератури. Здобувачі публікуються в університетських журналах та виступають на конференціях, на які запрошують роботодавців.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p> <p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) продовжувати робити кроки в напрямку облаштування інфраструктури та приміщень ННІМВ до потреб осіб з інвалідністю, зокрема шляхом успішної реалізації Концепції розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей». 2) знайти шляхи задоволення потреби у проживанні в гуртожитку усіх студентів ІМВ, які звертаються із відповідною заявою. <p>Рівень відповідності Критерію 7.</p>	<p>Щодо рекомендацій:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) НН ІМВ КНУТШ створює належні умови для навчання усіх студентів. Інститут розміщений у відособленій просторій будівлі, визнаній однією з архітектурних принад Києва, всі його приміщення відремонтовані, а студенти мають доступ до низки їдалень, зон відпочинку і території з зеленими насадженнями перед центральним входом. Велика і мала актові зали, а також зала засідань вченої ради наділені достатньою кількістю місць, щоб організувати зустрічі практиків і роботодавців із великими групами студентів. ЗВО з особливими потребами доступна інфраструктура, яка складається з низки ліфтів, спеціального санітарного вузла на першому поверсі ІМВ і пандусів. У свою чергу, викладачі, старости і студенти усвідомлюють, що їм потрібна допомога і увага, а також ознайомлені з нормативною базою КНУТШ, яка дає розуміння того, як найбільш ефективно сприяти подібним людям. 2) Студенти можуть жити у відремонтованому гуртожитку №20, що поєднаний із корпусом НН ІМВ КНУТШ зручним критим наземним переходом (https://studmisto.knu.ua/dormitory-20-1), де на півшляху до приміщення ІМВ знаходиться мережа їдалень, а також у гуртожитку №14 (https://studmisto.knu.ua/dormitory-14-1), обладнаному усіма зручностями, про що свідчить відповідне відео на університетському сайті «Студмістечко». У нинішньому навчальному році у КНУТШ здобувають освіту понад 32 тис. осіб, тоді як його складовий підрозділ НН ІМВ КНУТШ може запропонувати своїм студентам 2 гуртожитки із 24, якими розпоряджається університет загалом. Слід зазначити також, що у зв'язку з епідемією «Ковід-19», війною 2022 р. і вимушеним здійсненням у зв'язку з цим переважно дистанційного навчання, питання житла біля корпусу НН ІМВ КНУТШ з березня 2020 р. не було і не є пріоритетним для студентів. У той же час, силами НН ІМВ КНУТШ у гуртожитку № 20 було обладнано усім необхідним бомбосховище, яким ЗВО, що продовжують мешкати у гуртожитку, користуються під час повітряної тривоги. Додамо що в умовах воєнного стану урядом було здійснено секвестр всіх «видатків розвитку», в результаті чого заплановане будівництво нового гуртожитку відкладене на невизначений термін.

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.</p> <p>Беручи до уваги високий рівень узгодженості ОНП «Регіональні студії» за підкритеріями, релевантність фактів і їх контексту, зважаючи на сильні сторони, позитивні практики, а також зони росту, ЕГ дійшла висновку, що програма відповідає Критерію 7.</p>	
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.</p> <p>До сильних сторін та позитивних практик даної ОП відноситься те, що заклад підтримує розвиток культури якості вищої освіти, шляхом зрозумілих та прозорих процедур (дотримання чинного законодавства; розвиток академічної доброчесності через читання спеціальних лекцій та тренінгів; перевірку на плагіат; відкритість та доступ до публічної інформації; комунікація та збір пропозицій усіх стейкхолдерів освітнього процесу). Система моніторингу освітніх програм забезпечує їх подальше удосконалення. Публікаційна активність та стажування НПП підвищують їх професіональний рівень. В університеті працює система виявлення академічного плагіату Unicheck, яка дозволяє здійснювати перевірку кваліфікаційних магістерських робіт.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>Рекомендуємо:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) удосконалити механізм організації опитувань здобувачів, випускників та роботодавців (формалізувати та проводити в певною періодичністю, наприклад наприкінці семестру); 2) удосконалити процедуру публічного доступу до результатів опитувань на відповідному сайті. <p>Рівень відповідності Критерію 8.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Серед документів, що запросили для ознайомлення члени ЕГ, не було результатів опитувань здобувачів освіти ні на першому році магістратури, ні на другому, тому кафедра не знає, завдяки якій інформації сформовані рекомендації щодо удосконалення їхнього механізму. У межах ОНП «Регіональні студії» опитування проводяться один раз на рік і стосуються вони як самої ОНП та її змісту, так і безпосередньо ефективності роботи викладачів, яким, за результатами цього виду оцінювання, присвоюється певний бал. Це доволі ефективна анонімна практика, яка дозволяє зрозуміти настрої і побажання студентів ОНП «Регіональні студії». <i>Результати опитувань щодо якості роботи викладачів зберігаються на кафедрі.</i> 2) Результати опитувань і сформовані завдяки їм рейтинги доводяться до усіх студентів-магістрів, але у НН ІМВ КНУТШ не передбачено оприлюднення цієї інформації на сайті навчального закладу, оскільки мова йде про захист персональних даних (оприлюднюються тільки узагальнені дані http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya). У той же час, зібрані у ході опитування побажання студентів щодо вдосконалення положень ОНП та практики викладання окремих дисциплін, збираються, узагальнюються та обговорюються на засіданнях робочої групи, а також на засіданнях кафедри міжнародного регіонознавства, після чого приймаються рішення щодо оптимізації роботи.

Звіт ЕГ	Коментарі КНУТШ
<p>Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.</p> <p>Критерій 8 відповідає рівню В. В університеті сформовано культуру якості та відбувається вдосконалення процедур, пов'язаних з дотриманням академічної доброчесності. Культура якості є невід'ємною частиною корпоративної культури закладу.</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність.</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.</p> <p>КНУТШ забезпечив прозорість та публічність документів і процедур, які регулюють освітній процес в ЗВО та зокрема на даній ОНП, що сприяє розумінню та дотриманню учасниками освітнього процесу своїх прав і обов'язків. Завчасне розміщення проекту ОНП на сайті сприяло його громадському обговоренню. На сайті розміщено робочі програми всіх без винятку навчальних дисциплін.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>Рекомендації: результати громадського обговорення проекту ОНП оформлювати у вигляді таблиці пропозицій та внесення відповідних змін та публікувати на сайті, адже це надасть більшої прозорості процедурі її перегляду.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9.</p> <p>Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.</p> <p>Зважаючи на достатній рівень узгодженості ОНП «Регіональні студії» за підкритеріями 9.1-9.3., незначні недоліки за критерієм 9.2, які можуть бути швидко виправленими, експертна група дійшла висновку, що освітня діяльність за цією програмою відповідає Критерію 9.</p>	<p>Дана рекомендація є слушною, оскільки таблиця певною мірою структурує усі пропозиції і дозволяє ознайомитись із ними в одному узагальнюючому документі. Водночас публікація таких таблиць і не передбачена законодавством і не несе корисного навантаження – пропозиції потрібні при прийнятті рішень тими хто їх приймає (гарант/Комітет програми).</p>